

Fogány Mór:

Batthyány Lajos örökmeccses.

A szabormű helyén lötték aqyon 1848. október 6-án

Batthyány Lajost, Magyarország első miniszter-

elnökét, a szabadságharc leverése után.

Murgács Kálmán

6

"1930"
Batthyány
örökméces

BATTHYÁNY-ÖRÖKMÉCSSES.

Hatalmas szürke épület meredezett az égnek a mai Szabadság-tér helyén, melyet Neugebäude-nak, „Új-épület”-nek neveztek. II. József 1786-ban építtette népjóléti intézmények céljaira a Váci-kapun kívül eső homoksvatagra. De 110 éves életében az árvák, szegények, betegek nagyon keveset mondhatták ezt az ormótlan épületkolosszust magukénak, mert elkészülése után mindjárt katonák szállták meg és bizony kaszánya volt az egész 1898-ban történt lebontásáig.

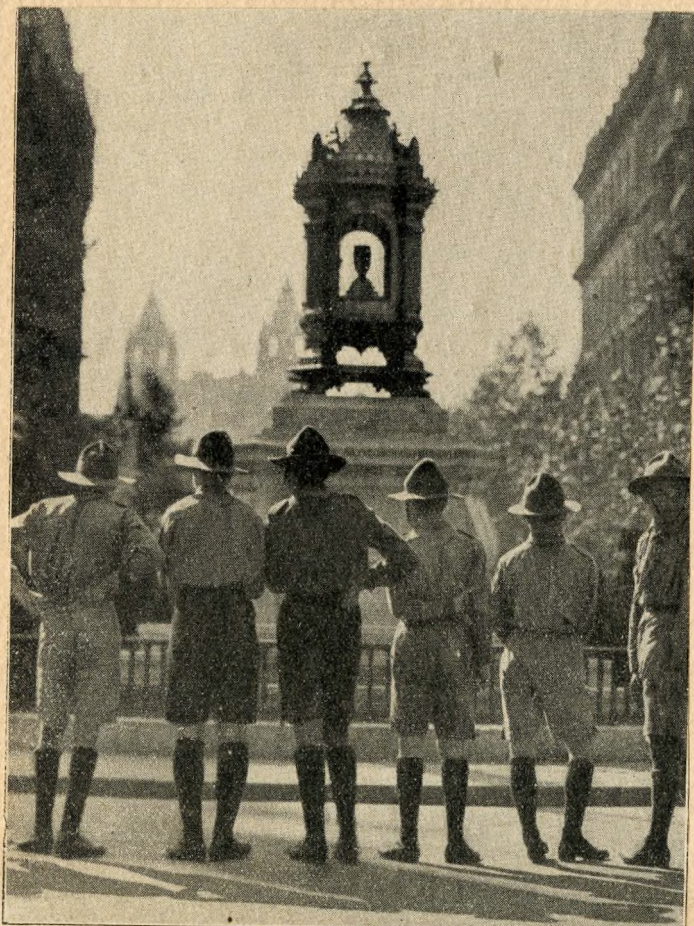
Szomorú emlékek fűződnek ehhez az épülethez nagyon. A szabadságharc leverése után itt szenvedtek vértanuhalált a többek között Csányi László, Szacsвай Imre, Herceg Boroniczky Micszláv és báró Perényi Zsigmond is. De Ausztria kormányának legbrutálisabb cselekedete, mely egész Európa előtt közgyűlölet tárgyává is tette, gróf Batthyány Lajos Magyarország első felelős miniszterelnökének a kivégzése volt, akit felső parancsra az „Újépület” falánál lövetett agyon Haynau.

Batthyány mint miniszterelnök a legszigorúbban vett törvényesség alap-

ján állott és mindenben a király által szentesített törvények szerint cselekedett. Ártatlansága teljes tudatában Windischgrätz csapatai elől menekült Pestről. Mégis elfogták és a Neugebäude súlyos börtönébe vették. A haditörvényszék hazug vádak alapján kötéltálati halálra ítélte. A nemes gróf, hogy a szegyénteljes kötéltől megszabaduljon, több helyen késsel a nyakát megsebesítette. Így aztán a halálos ítéletet kénytelenek voltak főbelövással végrehajtani.

A Neugebäudet lebontották, helyén a tündéri szépségű Szabadság-tér áll, azt a helyet pedig — a Báthory- és a Hold-utca sarkán —, ahol a kivégzés történt, Budapest székesfőváros közönsége kőalapon nyugvó, nagy, bronzból készült, állandóan égő méccsessel örökítette meg. Feliratai: „Gróf Batthyány Lajos emlékének. (Itt szenvedett vértanuhalált Magyarország első felelős miniszterelnöke 1849 október 6-án.)”

A mécses piros lánggal éjjel-nappal ég és benne Batthyány Lajos nemes lelke lobog. Ez a szent tűz tanít bennünket az önfeláldozó hazaszeretetre. Murgács Kálmán.

A hét krónikája. A Batthyány-örökméces (Pogány Móric műve) a Szabadság-téren a cserkész díszőrséggel